

Poština plačana v gotovini.

35

SLOVENSKI
ČEBELAR

Glasilo Čebelarskega
društva za Slovenijo

Štev. 12
1932

Članarina (naročnina) znaša letno 40 Din (18 L/r. 5'50 šillingov).

Vsebina:

Kako smo v Ljubljani zborovali	177	Čebelarstva opravila v januarju	184
Čebelarstvo v letih 1752-1756	178	Opazovalne postaje	185
Čebelarstvo v kranjskem okraju	179	Društvene vesti	186
Opazovanja	182	Vesti iz podružnic	189
Ajda	183	Drobiž	190

NOVOST ZA ČEBELARJE!

Znižane
cene!

Knjigo Antona Žnidarskega: »NAŠA KOŠNICA« v srbohrvaščini pošljemo vsakemu čebelarju brezplačno na ogled. Če mu knjiga ne ugaja, nam jo mora tekom 8 dni vrniti, sicer zapade v plačilo.

Cena vezani knjigi Din 30.—, broširani Din 25.— fco.

Konzorcij »Detajlista«, Ljubljana, poštni predal 37.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru:
  - a) raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom gradbe;
  - b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako;
  - c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpokam in prelomu, in steklo proti ubitju.
3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.
4. Zavarovanje proti vlomom.
5. Posmrtninsko zavarovanje Karitas.

Zastopniki v vseh mestih in farah.

Poprava, preoblikovanje
in barvanje damskih in
moških klobukov v nuj-
nih sjučajih tudi v

24

urah izvršuje

Cicilija Bricelj, Ljubljana

Križevniška ulca 2 ali

stojnica za klobuke na Vodnikovem trgu

Mali oglasi za med, vosek in čebele.

(Pod tem naslovom objavljamo ponudbe članov. Ponudba sme obsegati samo naslov, predmet in ceno. Brezplačna je samo prva ponudba.)

Kupim štev. 2 in 3 letnika 1929 Slov. Čebelarja. Ponudbe naslovite na naslov
Cedilnik Viktor, Tacen, p. Št. Vid nad Ljubljano.

Čebelarstvo društvo v Ljubljani **kupi** sledeče, dobro ohranjene vezane ali nevezane letnike Čebelarja in sicer letnik 1898, 1900, 1901, 1903, 1907, 1908, 1909, 1910, 1914, 1918 **proda** pa vezane letnike 1905 in 1912 ter razne druge nevezane letnike.

Čebelarstvo društvo kupi tudi št. 2 letnika 1930, št. 2 letnika 1929, št. 8 letnika 1926, št. 1 letnika 1924.

Podružnice, skličite svoje občne zборе meseca decembra ali vsaj januarja in poberite članarino.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBERJEVO NABREŽJE ŠTEV. 14

Sklep za uredništvo 20. dne vsakega meseca. Pisma in denar v društvenih zadevah je naslavljati na „Čebelarstvo za Slovenijo v Ljubljani“. Naslov za blagovne pošiljke (vosek), naročila na čebelarске potrebščine: Društvena Čebelarna v Ljubljani, Pražakova ulica 4.

V Ljubljani, dne 1. decembra 1932. / Številka 12.

Letnik XXXV.

Kako smo v Ljubljani zborovali?

Na pobudo g. A. Žnideršiča je priredilo Osrednje čebelarstvo dne 2. oktobra t. l. v Ljubljani čebelarški shod, ki je krasno uspel. Organizacija je bila v rokah g. Žnideršiča, ki je dal na razpolago tudi prostor za zborovanje v svoji tvornici na Tržaški cesti. Udeležba je bila izredno velika. Nad 170 čebelarjev je prihitelo od vseh strani banovine, da vidijo in slišijo, kaj je novega v čebelarstvu.

Zborovanje je otvoril predsednik g. prof. Verbič, ki je prav pristrčno pozdravil zborovalce, zlasti zastopnika banske uprave, čebel. referenta g. inž. Jelačina. Pojasnil je, da je društvo shod sklicalo zlasti zaradi tega, da se čebelarji porazgovore in razpravljajo o tistih perečih zadevah, ki zanje ni na društvenem občnem zboru nikoli časa.

G. inž. Jelačin se je za pozdrav zahvalil in izjavil, da prinaša tople pozdrave gosp. bana. Banska uprava bo tudi v bodoče posvečala čebelarstvu vso skrb in mu nudila pomoč po možnosti.

G. predsednik Verbič je pozdravil tudi gg. drja. Boseka in Romana Horvata iz

Zagreba, podal spored in podelil besedo gospodom predavateljem.

Predavali so gg. Julij Mayer, Henrik Pernel, dr. Bosek, prof. Verbič, dr. Podgornik, A. Žnideršič, Adolf Arko in dr. Kern. Snov, ki so jo obravnavali, je razvidna iz vabila v 11. številki letošnjega »Slov. Čeb.«. Zborovalci so poslušali predavanja z živim zanimanjem. Bila so dobro pripravljena in skrbno podana.

G. predsednik se je vsem predavateljem tople zahvalil za njih trud in povabil zborovalce na skupno fotografiranje, da se ohrani spomin na prvi skod te vrste.

Čebelarji so si ogledali tudi paviljončke g. Žnideršiča z A. Ž. panji z najnovejšimi izpopolnitvami.

Po skupnem kosilu so si ogledali tudi vzorno čebelarstvo g. Arka, ki je pojasnjeval zanimivosti svojega obrata. Nato so si udeleženci ogledali več vzornih čebelnjakov v Spodnji Šiški (gg. Jakoba Babnika, Rojine in Zakotnika), končno pa še Društveno čebelarno v krasnih novih prostorih v Pražakovi ulici. Čebelarji so se zelo navdušeno izražali o obilni zalogi čebelarških potrebščin, njih izvrstni kakovosti in praktičnosti.

Shod je zaključil prijateljski sestanek v kmetski sobi Slamičeve restavracije, kjer smo še marsikako uganili. Vsi so obžalovali, da ni predaval tudi g. Rojina, ki je bil žal zadržan, ker je imel strelske vaje.

Nekatera predavanja bomo objavili v »Sl. Č.«, da bodo tudi čebelarji, ki se shoda niso udeležili, vedeli, o čem se je predavalo in razpravljalo.

Velika udeležba na shodu pa dokazuje, da si čebelarji žele takih prireditelj. Zato je upanje, da je bil s tem shodom položen temelj za bodoče vsakoletne potujoče zbornice slovenskih čebelarjev. To naj bi bil naš največji praznik, da se porazgovorimo o vsem, kar nam je na srcu, da se seznanimo in obnovimo stara čebelarska prijateljstva. Na svidenje drugo leto v še večjem številu.

Čebelarstvo v letih 1752-1756.

A. Zupanc v Šmihelu pri Žužemberku.

ečkrat opazujemo po naših vaseh čebelnjake, v katerih gospodarijo miši in črvi in so zašarjeni z vso mogočo navlakom, le o čebelah ni več duha ne sluha.

So torej spomin na davno preteklost. In res se zdi, da je čebelarstvu nekdanj cvela lepša doba nego dandanes. To lahko ugotovimo po zgodovinskih podatkih. Morda jih je že kdaj »Slov. Čebelar« priobčil, a prepričan sem, da večini bralcev niso znani, kakor tudi meni niso bili, ki že precej dolgo natančno prebiram »Slov. Čebelarja«.

Profesor Vrhovec je v knjigi »Ljubljanski meščanje v minulih stoletjih«, izšla leta 1886, izbrskal marsikako zanimivost iz ljubljanskega mestnega arhiva. Ko poroča o pristojbinah, katere je bilo treba plačevati od blaga, ki so ga prinašali na trg, pravi med drugimi, da so od centa voska plačevali 4 krajcarje. Ta tarif je bil postavljen leta 1561. Takrat so tehtali vosek na cente, mi pa s takim ponosom nesemo kakih 5 kg voska v zameno za satnice v Ljubljano.

Dne 1. oktobra leta 1753 so zaplenili cesarski beriči nekemu trgovcu 30 centov medu, to je 1680 kg, ker ga je stehal na mestni tehtnici in ne na cesarski. Razglašen je bil namreč ukaz, da med, ki ne bo stehal na cesarski tehtnici, ne bo smel dalje. Ta cesarska tehtnica je bila na Bregu, mestna pa najbrž v mestnem

skladišču za škofijsko palačo. Pri prepiru med mestno in cesarsko tehtnico vedno omenjajo med in vosek, ki so ga tehtali, in to količine, da se nam v glavi zvrtili. Profesor Vrhovec piše dobesedno takole: »Pri tem prepiru zvemo, da je bilo trgovstvo z medom v Ljubljani in po Kranjskem nekdanj jako živahno in da se je pridelovalo medu neprimerno veliko več kakor dandanes. Od dne 1. januarja leta 1753. pa do 30. decembra leta 1754. so stehali samo na cesarski vagi 593.975 funtov medu (= 332.626 kg medu ali 33 vagonov), od 1. jan. 1755. do 10. jan. 1756. pa 747.469 funtov brutto (= 418.582.64 kg). Z medom so trgovali samo po 4 mesece: novembra, decembra, januarja in februarja. V posameznih dneh so ga stehali:

Dne 19. januarja	1.399 funtov
„ 5. februarja	3.397 „
„ 27. „	561 „
„ 12. novembra	5.400 „
„ 14. „	3.400 „
„ 17. „	5.900 „
„ 18. „	619 „
„ 19. „	2.700 „
„ 21. „	10.920 „
„ 22. „	31.773 „
„ 23. „	20.600 „
„ 26. „	6.100 „
„ 27. „	17.000 „
„ 28. „	26.816 „
„ 11. decembra	31.000 „
vsega skupaj	167.585 funtov

(čisto) »(= 97.207.60 kg).« Tako piše profesor Vrhovec po podatkih iz ljubljanskega arhiva. Po sporazumu iz l. 1755. so tehtali na cesarski tehtnici med, namenjen izvozu, na mestni tehtnici pa med, namenjen Ljubljani v lastno porabo. Gornji podatki so samo od cesarske tehtnice na Bregu. Kar so ga porabili Ljubljančani, je bil stehtan na mestni tehtnici, a se žal številke niso ohranile.

V dveh letih, to je 1753 in 1754 so torej kranjski čebelarji izvozili 332.626 kg medu ali 33 vagonov. V letu 1755 pa brutto (v originalu sporco) 418.582.64 kg ali 41 vagonov v enem letu. Razen tega je bila krita še vsa domača potreba. Vsekakor so to ogromne številke. Radoveden sem, koliko medu izvozi danes bivša Kranjska? Najbrž danes ko imamo uvedeno umno čebelarstvo, ne dosegamo teh števil, letos prav gotovo ne, ko ne bodo dobile čebelce niti za svojo potrebo in jim bomo morali

pomagati s sladkorjem, če bomo imeli denar. Zdaj razumemo zakaj je toliko porprtih čebelnjakov po naših vaseh. Zakaj je nazadovalo čebelarstvo? V letu 1755 se v naših krajih ni še vdomačil krompir in tudi koruza ne. Ljudje so sejali veliko več ozimnega žita namesto krompirja in koruze in so bili po ozimini prisiljeni sejati repo in ajdo. Same repe niso sejali, ampak tudi ajdo in zato je bilo te veliko več posejane kot dandanes. Sejali so največ črno ajdo, ki boljše medi. Ajda se je razširila že v srednjem veku, krompir in koruza pa sta doma iz Amerike in sta se razširila šele v 18. stoletju. Tudi lanu se je mnogo sejalo. Tako so naši predniki spomladi nalovili veliko rojev, ki so jenseni, ko je bilo skoro polovico njiv posejanih z ajdo, postali težki ko svinec. To je moje mnenje. Če ve kdo za kak drug vzrok propadanja našega čebelarstva, naj ga pove!

Čebelarstvo v kranjskem okraju.

Fr. D. Jug — Brezje.

V. Poljanska dolina.

(Dalje.)

južozahodni smeri od Škofje Loke se nam odpira nova dolina. Obkrožajo jo visoke gore, na desni strani že znani Blegaš (1563 m), na levi Polhovgrajski dolomiti. Kakor je znano našim čitateljem že iz opisa Škofjeloškega okrožja, dovrši reka Poljanščica odtok skozi občino Zminec ter se izliva v Škofji Loki v Soro. — Poljanska dolina se prav za prav pričenja na Visokem, t. j. 12 km od Škofje Loke. Visoko leži 378 m nad morjem ter ima zelo prijazno okolico. V bližini stoji »Tavčarjev dom«, bivši lovski grad brižinskih škofov. Nekoliko dalje (15 km) leži velika župnija in občina Poljane. Tu je rojstni kraj pisatelja in politika dr. Ivana Tavčarja, slikarjev Jurija

in Janeza Šubica in še več drugih slavnih mož in pisateljev.

Odtod vodi kolovozna pot v zelo obširno gorsko občino mimo Malenskega vrha na Javorje (700 m). Najvišja točka te občine je vrh Koprivnik (1399 m). Skozi Javorje vodi pot čez Škofjeloško pogorje k Sv. Lenartu v Selško dolino.

Od Poljan dalje se razširi dolina v obširno naseljeno planoto, katere središče je Gorenje vas (20 km), ki leži na levem bregu Poljanščice; na desnem bregu je pa vas Trata, ki je sedež občine te razsežne doline ter ima tudi svojo župnijo. V to občino spada tudi gorska župnija Lučene (639 m). Iz Gorenje vasi se križajo ceste in poti na vse strani doline in pelje cesta tudi preko Lučen in Horjula v Ljubljano. V Gorenji vasi in tudi po drugih vaseh je že od nekaj razvito kot domači obrt

čipkarstvo, ki uživa v svetu lep sloves. Čipke razpošiljajo na vse strani in tudi v inozemstvo. Sicer se pa prebivalstvo preživlja le od kmetijstva in lesne industrije.

Nad Gorenjo vasjo se Poljanska dolina zopet začne zoževati. Že v ožini leži na bregu vas Podgora, od koder vodi cesta proti Žirem, ki so že v Logaškem okraju. Levo od tu proti italijanski meji

imamo še eno občino, ki je zelo hribovita, t. j. Stara Oslica. Od tu so lepi izleti na Blegaš (1563 m) in na Črni vrh (1288 m). Ob potoku Kopačnici mimo kraja Vrhovljice (791 m) pa pelje cesta čez italijansko mejo v Cerknjo.

Vsa Poljanska dolina šteje 4 občine in 7 župnij s približno 8000 prebivalci. Površina celokupnega ozemlja znaša okrog 185 km². Posamezne kulture so take:

Občine	Njive	Travniki	Pašniki	Sadovnjaki	Vrtovi	Gozdovi	Nerodovitna zemlja	Skupaj ha
Poljane	523	512	630	50	5	2069	123	2912
Javorje	250	350	570	28	8	1307	52	2565
Trata	477	458	1321	40	6	2195	507	5004
Oselica	903	1032	1391	30	6	3702	171	7235
Skupaj	2153	2352	3912	148	25	9273	853	18716

Čebelarstvo. Podnebje za čebelarstvo je najbrže v Kranjskem okraju v Poljanski dolini najugodnejše, ker ni skoraj nič ali prav malo odprtega polja. Vsi pašni viri so v prisojnih legah, ki so od vzhoda in zahoda zavarovani z visokim hribovjem in gričevjem, ki odbijajo ostre mrzle vetrove.

Prva čebelna paša je navadno že v mesecu februarju ali vsaj v začetku marca na telohu, ki ga je posebno v bližini Blegaša in v Javorskih hribih obilo. Dosti je tudi leske in podleska. Posebno pa se v Poljanski dolini odlikuje resje, katerega je prav mnogo v Javorski, Leskoviški in Žirovski župniji. Glavna pomladanska paša pa sta borovnica in češnja. Borovnice je po vsej dolini prav obilo, le katero leto jo pozni pomladanski mraz uniči. Kadar pa obilno obrodi, pridno nabirajo borovnice, iz njih kuhajo žganje ali pa delajo razne brezalkoholne sokove. Poljanska dolina ima tudi obilo sadnega drevja, ki bolj ali manj vsako leto med, tako da imajo čebele tudi na tem dober delež.

Glavna letna paša je kakor povsod travniška, konec junija meseca in v začetku julija pa domači kostanj. Smreka med prav poredkoma. Stari če-

belarji pravijo, da na vsakih sedem let enkrat.

Jesensko pašo imajo poljanske čebele po večini doma. V pašo prevaža le redko kdo. Po nekaterih vaseh sejejo kmetje precej ajde, ki ob ugodni jeseni tudi dobro med. Katero leto pa dobijo čebele nekaj medu tudi na jesenskem resju, katerega je posebno v žirovskih in oselskih bregovih prav obilo. Ako je količjak ugodna jesen, navadno čebelarji še po ajdovi paši točijo od preostanka zimske zaloge.¹

Zdravje čebel je v splošnem v Poljanski dolini povoljno. O kaki kužni čebelni bolezn, se po svetovni vojni ni slišalo.

Rojivost čebel je v tej dolini obilna. K zgodnjemu rojenju jih nagiba bujna zgodnja spomladanska paša, tako, da močne družine rojijo celo po trikrat.² Škoda je pač, da je trgovina z živimi čebelami propadla; čebelarji ne vedo kam z roji.

Poklicnih čebelarjev v Poljanski dolini ni; Po večini le kmetski čebelarji, ki čebelarijo le za svoje potrebe. Medu ne pri-

¹ Letos (1932) niso, ker je bila izjemno zelo slaba letina tudi v Poljanski dolini.

² L. 1932 kot v izjemno slabi spomladi seveda ni bilo tako. Prvi roji so bili tudi tukaj kot drugod pozni.

delujejo baš veliko. Kolikor ga jim preostaja, ga pa prodajo lahko, ker je po večini cvetlični med. Le škoda je, ker se ga nekateri že v zgodnjem poletju iznebijo na ljubljanskem trgu za vsako ceno. Točil

za med izkazuje Poljanska dolina skupno 13 in 7 stiskalnic za vosek. Nadaljnji pregled čebelarstva v Poljanski dolini je razviden iz statistične tabele, ki nam kaže, koliko panjev so čebelarji zazimili l. 1931.

Višina nad morjem	Občine	Prebivalcev	Čebelarjev	Kranjičev	A.-Ž. panjev	Panjev drugih sestavov	Skupaj panjev	Štev. panjev na 100 prebivalcev	km ² pašnega polja	Število panjev na km ²
383	Poljane	1887	36	147	97	36	280	14.83	20	14.06
700	Javorje	996	9	—	45	33	78	7.83	15	5.20
811	Oslica	2112	11	66	34	—	100	4.73	26	3.84
407	Trata	2333	24	121	88	46	255	10.90	30	8.50
—	Skupaj	7328	80	334	264	115	713	9.72	91	7.83

Kronika. Poljanska dolina ima svojo čebelarstvo podružnico s sedežem v Poljanah. Ustanovljena je bila l. 1912 po prizadevanju g. Miklavčiča, ki je sedaj velečebelar v Ameriki. Prvi njen predsednik je bil gospod Ignacij Čadež iz Srednje vasi. Med vojno ni delovala. Po vojni je bil nekaj let predsednik g. Gostič, učitelj v Poljanah, nato pa organist Lukman. Zadnja tri leta pa jo vodi g. Pintar, posestnik v Lovskem brdu. Letos šteje 31 članov.

Pri podružnici so včlanjeni tudi nekateri čebelarji iz sosednje žirovske občine, ki spada v novejši dobi k logaškemu političnemu okraju. Žirovski čebelarji so zelo agilni, le škoda je, da jih ne moremo upoštevati pri statistiki Kranjskega okraja.

Na teritoriju občine Žiri je vseh čebelarjev 53, izmed teh jih je včlanjenih pri poljanski podružnici 13. Žirovska občina ima dobro čebelno pašo, posebno jesensko resje večkrat dobro medi. Vsi žirovski čebelarji so zazimili 1931. leta 306 panjev, med temi 71 aževecev.

Poljanska podružnica ima dve lastni trcalnici za med, ki ju izposojuje članom. Čebelarji se čim dalje bolj oprijemajo panjev s premičnim delom, med katerimi prevladuje A. Ž. panj.

Pred 80 leti je bilo čebelarstvo v dolini živahnejše kot sedaj. V spominu nam je ostal še posebno rajni Ignacij Čadež, ki je

čebelaril s 400 kranjiči, katere je prevažal na razne kraje v pašo. Med je prodajal raznim trgovcem v Celovec po 30 kraj-

carjev funt. Umril je l. 1890, star 70 let. Nasleduje ga njegov sin, ki je tudi Ignacij. Znan je v širšem krogu kot dober gostilničar in zabaven šaljivec, a zelo napreden čebelar, ki čebelarji le z A. Ž. panji.

Najstarejša čebelarska korenina je menda sedaj v Poljanski dolini Valentin Eržen v Hotovljah, občina Trata, ki čebelarji že nad 40 let. Ima sicer svoje vrste panje, ki jih je sam izumil ter so mu ti še vedno najljubši. Ne smemo pa pozabiti, da se nahaja v novejšem času v Poljanski dolini tudi več mlajših zelo naprednih čebelarjev. Med te prištevamo še posebno g. Josipa Klopčiča, župnika v Javorjih, ki čebelarji v 700 m visokem kraju z A. Ž. panji s prav dobrim uspehom.

Opazovanja.

Virmašan.

»Je zima minula, minulo je vse...«

Marsikateri čebelar je letošnjo pomlad lahko zapel to pesmico, ko so konec marca meseca nastopili prvi topli izletni dnevi in je s strahom pregledoval čebele, videč, da se je mnogo družin preselilo v večnost. Mnogo panjev je dobilo grizo, ne samo Kranjiči, temveč tudi A.-Ž. panji. So čebelarji, ki so jeseni šteli lepo število panjev, danes pa nimajo ne ene družine. Znan mi je čebelar, ki je izgubil vse svoje družine — 60 A.-Ž. panjev. Njegov čebelnjak stoji v senci, da niso imele vso zimo prilike za izlet in trebež. Kar ni padlo v panjih, se je izgubilo zunaj njih. Najbolj so trpeli čebelarji, ki imajo čebelnjake v senci, čebele pa za hrano neprimeren gozdni med. Največ panjev je umrlo tako rekoč ob polni skledi. Pri prvem je bilo še v večini panjev po 5 do 8 kg medu.

V začetku novembra meseca nastali mraz je prisilil čebele, da so ostale v panjih in se stisnile v zimsko gručo. November in december sta bila brez izletnih dni. Toplejše dni januarja meseca je že začela matica po malem zalegati, čebele čistiti satje in večati gnezdo. Mraz februarja meseca jih je zopet stisnil in na kraju gnezda so padle. Nekateri panji so izgubili na ta način več ko polovico živali, druge pa so vkljub mrazu silile po vodo in ostale zunaj. Največ so trpeli ob straneh in na dnu čebelnjaka ter tisti, ki so imeli gnezdo ob strani, kljub temu da so bili dobro zadelani in založeni z zadostno in dobro hrano. Leta 1928/29 je bila dolga in huda zima, toda ni zahtevala toliko žrtev kot letošnja. Bile so izjeme, toda samo tam, kjer je prejšnje poletje medila jelka in so bile čebele zazimljene na tem medu. Tam je precej gospodarila griza. Bila je dolga zima, toda brez naglih vremenskih

izprememb, ki so za čebele najslabše. Tisto zimo sem imel 50 družin v A.-Ž. in v eksportnih panjih ter nekaj prašilčkov, ki so prezimili izborna brez izgub, bodisi celih družin ali samo matic. Lansko jesen sem pustil 45 družin, od teh sem izgubil 9, to je 20%, bodisi da nimajo matic ali pa so oslabele, da sem jih moral združiti z drugimi. Med žrtvami so večinoma družine z mladimi maticami, ki so prezgodaj začele zalegati. To je bilo zanje usodno.

Čebelar se uči, dokler živi. Jeseni skrbno pripravi in oskrbi vse panje, da so živalni, da imajo dobro matico in zadosti dobre hrane do pomladi. In pozimi isti mir v panjih in čebelnjaku in iste vremenske neprilike za vse panje enake. In vendar tolika razlika spomladi! Kak panj se preseli v večnost, drugi komaj životari, tretji pa se razvija, da je veselje. Kje so vzroki in kje smo še čebelarji s svojim pičlim poznanjem čebelinega življenja, da bi vse to mogli dognati. Treba bo še mnogo izobrazbe, vendar bo ostala še marsikatera zadeva za vedno uganika.

Marsikateri, posebno mlad čebelar se rad ponaša s svojo čebelarsko modrostjo in prezira nauke starih izkušenih čebelarjev. Ko ga po taki zimi vprašaj, kako kaj čebele, se umika odgovoru, trdeč, da bo vse opustil, ker ni drugega ko delo in stroški.

Dobro bi bilo, ko bi vse podružnice vsaj za svoje člane napravile pregled o številu zazimljenih in prezimljenih panjev, in to o vrsti panjev in vrsti medu, da bi dobili vsaj približno pregled o žrtvah te zime.

Vremenski preroki napovedujejo za letos vroče in suho poletje. Star pregovor sicer pravi, da »bogovi, ki kruh jedo, malo vedo«, vendar upajmo, da bo ugodno za čebele in da bomo kljub pozni pomladi dobro opravili in zacelili rane, ki nam jih je zadala dolga in huda zima. Človek zmeraj upa in čebelar se tolaži s prihodnostjo in hvali, čeprav nerad, preteklost.

Ajda.

Elija Tominjec.

loikega pomena je ajda za čebelarstvo, smo bridko občutili posebno letos. Zlasti v krajih, kjer ni druge izdatne paše, je naše čebelarstvo silno trpe-lo, pa ne samo zaradi tega, ker ne bodo dobili čebelarji ničesar za trud in stroške, temveč tudi zato, ker po večini nimajo sredstev, da bi preskrbeli čebele s sladkorjem. Pa tudi tisti, kateri nimajo doma ajdovega polja, so proračunali med dohodki tudi ajdovca.

Torej ajda. Podrobno je ne bom opisoval, saj jo itak vsi poznamo. Pravijo, da ne spada k žitom in da smo jo dobili z Japonskega. Pri nas imamo dve vrsti ajde.

Cigajnarica (robača, tatarska ali sibirskaja) ne prihaja za čebelarje v poštev, ker ne medij in oplodba njenega cvetja ni odvisna od čebel. Moko daje slabšo.

Navadna ajda je siva in črna. Katera daje čebelam boljšo pašo, ni ugotovljeno. Če je res, da črna bolj medij, je tudi res, da se siva bolj razraste in ima več cvetja.

V naših krajih nudi ajda razen hoje najizdatnejšo pašo, posebno v krajih, kjer jo sejejo večje površine. Zelo važno bi bilo ugotoviti, koliko medu naberejo čebele na določeni površini ajdovega polja v ugodnih letih. Pa reč ni lahka, a bi bila izvedljiva kje na naravno omejenem in ne preobširnem polju. Pri tem bi bilo treba imeti precejšnjo mero dobre volje in pa enotno urejeno čebelarjenje. Mogoče se bo tudi tega kdo lotil, a kje in kdaj, bomo videli.

Menda ni nič lažje vprašanje, koliko panjev čebel je potrebno za oploditev n. pr. enega hektara posejane ajde. Tisti čebelarji, ki prevažajo v ajdovo pašo, trdijo: »čim več čebel, tem več zrnja«. Brez dvoma pa je tudi tu neka meja, preko katere je preveliko število čebel brez vpliva na množino pridelka na ajdi.

Množina pridelka na ajdi je odvisna od vremena, ob katerem ajda cvete in zori. Povprečno se pridelala 900 kg zrnja na 1 ha (750—1100 kg). 1000 zrn tehta 19 do 26 g. Vzemimo zaradi lažjega računa samo 20 g. 1 kg ima približno 50.000 zrn, $900 \text{ kg} \times 50.000 = 45.000.000$ zrn (45 milijonov). Koliko čebel je potrebno za oploditev tega cvetja? Kakor je splošno znano, medij ajda 10 do 12 dni. Ena čebela obiše na dan okoli 3000 cvetov (Zander). Dober panj ima okoli 20.000 izletnih čebel. $20.000 \times 3000 = 60.000.000$. Torej čebele enega panja lahko oplodijo 60 milijonov cvetov v enem dnevu, t. j. najmanj za dober pridelek dovolj. Ker pa cvete ajda najmanj 10 dni, se to število pomnoži za 10 krat. Po tem računu je dovolj na vsakih 10 ha z ajdo posejanega polja 1 panj čebel. To je samo teoretično mogoče, v praksi ali bolje v resnici pa nemoogoče. Po mojem prepričanju bo dovolj, če damo na vsak panj le eno tretjino od 10 ha, t. j. okoli šest oral. Pripominjam pa, da sem namenoma vzela nizke številke in da bi se natančneje računano dobila znatno višja vsota.

Pričakujem, da bodo posebno oni čebelarji, ki čebele prevažajo v pašo, te moje zaključke ovrgli. Pripominjam tudi še to, da v naš kraj ni dovažal pred 20 leti noben čebelar v pašo in da je bilo domačih čebel manj, nego jih je dandanes, a kljub temu so imeli kmetje tako kakor danes dobre in slabe letine, tudi zelo dobre, in nobeden ne pravi, da bi bile sedaj zaradi večjega števila čebel boljše. Skoro brez izjeme vsakdo sleherno leto, ko ajdo zmlati, to tudi zmeri, in ni to samo gola moja trditev.

Letos je baje v Ptujskem srezu premalo čebel, torej se je lahko prepričati, koliko je vredna moja trditev. Po trditvi nekaterih lahko sklepamo, da bodo imeli tam le eno desetino pridelka na ajdi, kolikor bi ga bilo proti onemu v okolici Strnišča (1000 panjev).

Ni namen mojega članka, da bi bil proti prevažanju. Moje mnenje je le to, da so domači čebelarji prvi upravičeni do domače paše, če je paše odveč in je ne morejo domače čebele izkoristiti, potem bi bilo greh, da bi ostala neizkoriščena. Odločno pa se bomo borili za svoje pravice in bomo gledali na to, da se bo naučil vsakdo, ki še ne upošteva opominov in prošelj, spoštovati vsaj zakon.

Da ne bo imelo prevažanje čebel na Dravsko polje za marsikaterega neljubih posledic, pozivam že sedaj vse, naj upoštevajo odlok banske uprave in naj ne odlašajo, da uredijo svoje odnose z domačimi čebelarji, kajti že letos smo se komaj izognili neprimernosti, oziroma obvarovali marsikaterega neljubih posledic.

Upam, da prihodnje leto ne bo tako brez »strdi« kot letošnje in da se zakon samoohrane ne bo izvajal do vseh potankosti.

Čebelarstva opravila v januarju.

Za letos se mi je poverilo pisanje navodil za čebelarstva opravila. Priznati moram, da se tega dela ne lotim z navdušenjem. Ponavljati bom moral že nešteto preleto snov in niti ne vem, ali bom mladim čebelarjem mogel postreči tako, kakor bi rad in kakor je prav. Nemogoče je namreč na kratko povedati vse, kar mora začetnik vedeti, da čebele lahko v redu oskrbuje. Opozarjam, da so mesečna navodila le nekak kažipot za glavna čebelarstva opravila in da ne smejo začetniki od njih več pričakovati. Za temeljitejši pouk se bodo morali sami pobrigati. Na razpolago so jim dobre čebelarstva knjige (n. pr. knjiga »Naš panj« in starejši letniki »Slovenskega Čebelarja«). Mladi čebelarji naj pa tudi marljivo obiskujejo čebelarstva predavanja v bližini, zlasti pa starejše, izkušene čebelarje, ki imajo čebele v vzornem redu. Tam bodo dobili največ pobude za vzorno čebelarjenje, saj stari čebelarji prav radi vidijo začetnike in jim pomagajo bodisi z besedo ali pa z dejanjem. Živa beseda in nazorni pouk sta pa mnogo bolj učinkoviti vzgojni sredstva nego pisana navodila.

Ta moj nasvet pa ne velja tistim začetnikom, ki so bili že rojeni kot čebelarstva vsevedeži. Tem ne morem ničesar svetovati in jih prepustim višjim silam, da jih spravijo na pot spoznanja.

X.

V čebelnjaku je v tem mesecu malo opravila. Čebele počivajo. Največja čebelarjeva

skrb bodi, da je njih počitek miren. Zdaj pa zdaj se moramo prepričati, ali je pri njih vse v redu. Brade morajo biti privite, da sinice po njih ne skačejo in da solnčni žarki ne vabijo čebel iz panjev. Od časa do časa se prepričajmo, ali niso morda žrela zamašena z mrtvimi čebelami in ali ne gospodarijo v panjih rovke. To spoznamo po zjedenih čebelah med žrelom. Mišje nadloge se ubranimo, ako so na žrelih primerni kovinasti zapahi, ki varujejo panj te nadloge. Ako sneg zapade, ga moramo sproti odkidati, da so tla pred čebelnjakom 2 m na široko kopna.

V čebelnjaku nimamo ničesar opraviti in je najbolje, da se tam dosti ne gibljemo, da čebel ne vznemirjamo.

V trdih zimah se loti žolna kakega panja in preluknja sprednjo končnico, da more do čebel. Tak panj je izgubljen, kajti žolna opravi svoje delo temeljito. Ne smemo pa pobijati te prekornostne ptice. Onemogočimo ji dohod k panjem s primerno žično mrežo ali pa preprežemo sprednjo stran čebelnjaku na gostoto z nitkami.

Ako ni pretrda zima, začnejo nekateri močnejši panji v tem mesecu že po malem zalegati. Panji, ki prezimujejo na gozdnem ali listnem medu, postajajo že žejni in zaradi tega nemirni. Posamezne čebele zapuščajo zimsko gručo in silijo iz panjev na trebež. Nemir v panju postaja od tedna do tedna večji in proti koncu meseca se pokažejo očitni

znaki griže. Čim se pojavi nemir, storimo najboljše, da stlačimo sneg med dvema deščicama, primerne kose teh »briketov« pa položimo na rešetko nemirnih panjev. Čebele dobe na ta način vode in se kmalu umirijo. Ne bojmo se, da bi jim s tem kaj škodovali. Take motnje prenesejo brez posledic. Polaganje »briketov« obnovimo po potrebi. To navodilo velja za tiste neprevidne čebelarje, ki kljub neprestanim opozorilom še vedno puščajo čebelam gozdni med za zimsko hrano. Vsak teden enkrat prisluskujmo s pomočjo kake le s e n e cevke pri žrelih, da se prepričamo, ali čebele mirno prezimujejo. Rahlo in enakomerno šumenje je dokaz zdravja in zadovoljstva čebelne družine. Močno šumenje, ki zelo spominja na jok in ga slišimo ponoči že na meter daleč, je dokaz, da je panj v zadregi, bodisi da je žejen ali pa, da je izgubil matico. Ako je vreme milo, je lahko pomagati. V medišče osirotelega panja preneseemo rezervno družino

na treh satih na ta način, da vtaknemo prste med ulice in mirno potegnemo vse tri sate hkrati iz prašilčka, levico pa podložimo, da se sati ne razmaknejo. Družinico istotako denemo v medišče, namreč vse tri sate hkrati. Ne smemo jih razkopavati. Nič ne škodi, ako je zunaj 2—3 stopinje mraza. Seveda moramo brezmatičnemu panju poprej mirno odstraniti blazino in deščice nad rešetko. Ob strani predejane družinice denemo toliko praznih satov, da jih je vse medišče polno. Panj nato posebno skrbno zapažimo. Če je hud mraz, seveda tega ne bomo delali, ampak čakali ugodnejšega vremena.

V prostem času bomo pregledali čebelarstvo orodje in panje, da bo vse v redu, kadar bo čas za rabo. Satnike bomo temeljito osnažili in zažičili. Plačali bomo članarino, da bomo v redu dobivali »Slov. Čebelarja«, in naročili sladkor za pitanje, ako nismo panjem že jeseni dali, kolikor potrebujejo do maja.

Opazovalne postaje.

Julij Mayer — Dob pri Domžalah.

Splošno mesečno poročilo.

Mnogi, premnogi čebelarji so morali še ta mesec dopolnjevati panjem zimsko zalogo. Čebele so jo strastno zajemale. Iz mnogih poročil posnemamo, da so matice zaradi pitanja ponovno začele zalegati. Morda bi bilo to ob polnih skledah celo koristno, ker bi imeli panji mnogo mladine zazimljene. Letos pa se bo to zaleganje občutno poznalo na porabi že itak pičle zimske zaloge. V splošnem se pa čebele že ves mesec niso mogle umiriti. Iz mnogih krajevnih poročil razberemo, da so prinašale obnožino še do zadnjih dni v mesecu.

Poraba ta mesec je bila vobče času primerna in se je sukala okoli 1—1½ kg. Le malo postaj je izkazalo upad teže pod 1 kg. Ena opazovalnica je izkazala v prvih dveh tretjinah celo majhen prirastek. Poročevalec meni, da so nabirale na pozno cvetoči ajdi in redkvi. Morda pa je bilo tudi malo ropanja vmes?!

Po večini so vsi čebelarji že zazimili svoje panje. Kmalu se bo vselil v čebelnjake zimski mir in pokoj, mi pa bomo kovali načrte za prihodnje leto.

Krajevna poročila.

Podova. Zanimivo je bilo, da je buča še bujno cvela. Čebele so nabirale tudi na repici, ki je bujno cvela med ajdo. Ajdo pa smo

želi letos kar 3 tedne pozneje kot druga leta. 27. t. m. so čebele še prinašale obnožino.

Bučka. Letošnji roji so po večini že v tem mesecu odmrli. Zasilno pitanje s sladkorjem je bilo zaradi mraza v začetku meseca precej otežkočeno.

Cezanjevc. Nekateri okoliški čebelarji so skoraj vse panje izgubili.

Leskovec. Ob koncu meseca so bili skoraj vsi panji v okolici zazimljeni. Cena medu se je zvišala na 20 do 22 Din za kg! Primanjkuje ga tudi trgovcem.

Virmaše. Vsi panji so začetkom meseca nosili precej obnožine in tudi zelo zalegali. Imeli so jo celo na 4—5 satih!

Rova. Čudno, da sem še v zadnji tretjini meseca dobil v panjih jajčka. Gotovo zaradi pitanja in ugodnega vremena. Mnogo čebel je našlo smrt pri sadnih stiskalnicah.

Št. Vid nad Ljubljano. Bojimo se, da bo letošnja zimo mnogo mrličev, ker je vsa paša popolnoma odpovedala.

Sp. Loznica pri Žalcu. V dneh 22., 23., 24. so še pridno donšale obnožino. Bila je siva, rumena in temnordeča. Razburilo jih je gotovo pitanje s sladkorjem in medom v začetku meseca.

Tacen. Še 24. t. m. sem poslednjič videl, da so prinesle posamezne čebele obnožino.

Mesečni pregled za oktober 1932.

Kraj	Višina nad morjem m	Panj je teže						Zračna toplina			Dni je bilo											
		pridobil v			izgubil v			v mesecu čistih dkg		največ pridobil		najvišja	najnižja	srednja mesečna	izletnih	deževnih	snežnih	oblačnih	poljasnih	jasnih	vetrovnih	
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	pridobil	porabil	dkg	dne	C°										
		mesečni tretjini dkg																				
Vič pri Ljubljani .	298	—	—	—	30	20	10	—	60	—	—	+23	+2	+10·6	12	20	—	15	6	10	6	
Št. Vid n. Ljubljano	314	—	—	—	15	15	15	—	45	—	—	+26	-2	+8·8	19	18	—	12	12	7	5	
Tacen pod Šmarno goro	314	—	—	—	50	35	25	—	110	—	—	+27	+2	+10·8	14	11	—	18	4	9	18	
Virmaše pri Škofji Loki	361	—	—	—	50	70	40	—	160	—	—	+25	+3	+11·9	12	19	—	19	10	2	19	
Blejska Dobrava .	577	—	—	—	45	35	25	—	105	—	—	+18	0	+8·7	8	12	—	19	9	3	4	
Dob	305	—	—	—	45	40	30	—	115	—	—	+27	-3	+9·1	7	16	—	17	7	7	6	
Rova na Gorenjsk.	350	—	—	—	60	40	25	—	125	—	—	+25	0	+10·9	20	16	—	13	9	9	5	
Breg-Križe	483	—	—	—	20	10	20	—	50	—	—	+19	0	+9·9	4	18	—	26	—	5	3	
Cerknica	575	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sv. Gregor pri Ortneku	736	—	—	—	18	20	16	—	54	—	—	+18	-1	+10·3	20	11	—	6	8	17	12	
Krka	300	—	—	—	45	60	55	—	160	—	—	+24	-1	+10·7	10	14	—	17	10	4	10	
Vavčja vasp. Semiču	280	—	—	—	40	70	55	—	165	—	—	+20	+4	+5·4	13	15	—	13	9	9	22	
Novo mesto	180	—	—	—	60	60	85	—	205	—	—	+28	0	+12·7	20	14	—	17	7	7	—	
Leskovec p. Krškem	186	—	800	2)	—	—	—	—	—	—	—	+20	+2	+11·1	4	14	—	8	17	6	9	
Podova na Drav. polju	255	55	60	—	45	105	40	—	75	40	15	+25	0	+11·4	21	13	—	9	22	—	29	
Sp. Ložnica p. Žalcu	252	—	—	—	60	50	40	—	150	—	—	+20	-2	+9	16	15	—	10	17	4	13	
Radvanje p. Marib.	270	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sv. Duh na Ostrem vrhu	536	—	—	—	55	40	25	—	120	—	—	+21	0	+9	18	14	—	13	7	11	9	
Predanovci	195	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Cezanjenci	182	—	—	—	60	20	20	—	100	—	—	+23	+1	+11·4	14	16	—	10	13	8	21	
Muta	387	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+25	-1	+9	12	15	—	10	12	9	17	
Bučka	307	—	—	—	25	65	55	—	145	—	—	+26	+2	+12·9	14	17	—	15	11	5	11	
Nedeljica pri Turnišču	170	—	—	—	50	—	—	—	50	—	—	+30	+1	+13	8	16	11	—	17	8	6	19
Koprivnik pri Kočevju	628	—	—	—	15	15	20	—	50	—	—	+17	-4	+6·4	12	13	—	16	6	9	17	
Studenci p. Marib.	—	—	—	—	30	45	20	—	95	—	—	+25	-3	+8·2	18	13	—	13	8	10	12	

1) Vsi panji razen radvanjskega so A.-Ž. sestava. 2) Dopolnilo zimske zaloge!

Društvene vesti.

Izvršena predavanja. V zadnjih mesecih so bila naslednja čebelarstva predavanja:

Dne 3. julija t. l. je predaval g. Peternel v Velenju. Predavanja se je udeležilo 24 čebelarjev. Snov: Pravilna vzreja matic, izbira in zaznamovanje matic (praktično).

V Makolah je predaval dne 17. julija ob navzočnosti 36 čebelarjev o maticah kakor v Velenju ter o zazimljevanju čebel in o vrednosti medu.

Dne 7. avgusta je predaval v Ptujju o kužnih boleznih čebel in o jesenskih opravilih. Predavanja se je udeležilo 50 čebelarjev.

Dne 11. septembra je predaval v Paški vasi o jesenskih opravilih. Udeležba: 46 čebelarjev. Snov: Pitanje in zazimljevanje.

V Sodražici je predaval g. Verbič o združevanju čebel, o zazimljevanju, točenju in shranjevanju medu. Udeležba: 15 čebelarjev.

Dne 9. oktobra je predaval g. Peternel v Rogatcu o pitanju in zazimljevanju. Udeležba: 12 čebelarjev.

Dne 6. novembra je predaval g. Okorn v Šent Rupertu pred 22 čebelarji. Govoril je o zazimljevanju in o gospodarskem pomenu izbere čebelnih družin.

V Poljanah nad Škofjo Loko je predaval g. Bukovec o zazimljevanju čebel. Udeležba: 31 čebelarjev.

Članarina. Članarina zamudnikov prihaja tako počasi, da nas je kar strah. Kaj bo, ako ne bo dobilo društvo vse članarine, ki je glavni

vir vseh dohodkov. Res je težka za denar, toda v 11 mesecih bi vsak zaveden čebelar že lahko storil svojo člansko dolžnost. Prosimo torej, da naj se zamudniki vsaj zadnji mesec zganejo. Pošljite zaostalo članarino! Položnice dobite na vsaki pošti. Napišite nanjo naslov društva in številko čekovnega računa **11.066!**

Pošiljanje Sl. Č. v letu 1933. Društvo ima zaostale članarine za leti 1931 in 1932 dobiti še precejšnjo vsoto. Imamo namreč precej čebelarjev, ki so list dobivali obe leti, pa ga niso ne vrnili, ne plačali. Društvo ima sedaj neprijetno delo z izterjavanjem. Da se zaostanki ne bodo vleкли še dalje, je odbor sklenil, da pošljemo prvo številko leta 1933 vsem starim naročnikom, nadaljnje pa bodo dobili le oni člani, ki bodo članarino za leto 1931-32 poravnali. O tem obveščamo vse člane, da se ve vsak ravnati in da ne bo pozneje zamere.

Brošuro o medu, ki jo je spisal g. prof. Verbič, smo razposlali vsem podružnicam. Želja odbora je, da jih razprodajo članom, ki naj jih pregledajo in pri glavnem odboru zopet naroče za svoje kupce medu. Brošura je zelo poučna in za reklamo medu jako potrebna. Obsega 24 strani in ima lično naslovno sliko in pripravno obliko. Stane le 1.50 Din brez poštne. Čebelarji, naročajte knjižico in širite jo med ljudstvom!

Obvestilo. Čebelarstvo društvo bo pridelalo meseca februarja 1933 večdnevni tečaj za začetnike. Tečaj se bo vršil ob nedeljah dopoldne. Reflektanti iz Ljubljane in okolice naj se prijavijo takoj. Natančnejša določila objavimo v januarški številki.

Sladkor.

Poročilo o letošnji jesenski dobavi.

Čebelarstvo društvo je v tekočem letu dobilo in razposlalo 5 in pol vagona sladkorja za pitanje čebel. To je pač dokaz letošnje izredno slabe medene letine. Največje težave pri nabavi sladkorja so bile z denarjem. Hranilnica nam ni mogla izročiti niti lastnega društvenega denarja, posojila pa sploh ni bilo mogoče dobiti. Ni bilo druge možnosti, nego pozvati članstvo, naj pošlje denar za sladkor vnaprej. Treba pa je bilo čakati, da se je nabralo dovolj plačil, da smo ga mogli naročiti. Tovarna ga nam je poslala le, če smo ga plačali vnaprej. To pa je vznevoljilo nekatere čebelarje, ki so ga morali čakati. Vendar pa moramo ugotoviti, da ga je, kdor ga je naročil pravočasno, tudi dovolj zgodaj dobil, da je lahko v redu nakrmil svoje panje. Z zamudniki pa je velik križ.

Sladkor je bil denaturiran v Ljubljani pod nadzorstvom dveh finančnih organov ter dru-

štvenega predsednika in tajnika. Vsakokrat je bil denaturiran s predpisano količino oglja, to je 30 kg oglja na 1000 kg. Ako je bil kdaj bolj ali manj umazan, ni to odvisno od množine oglja, temveč od kakovosti. Primerno oglje smo dobili v Ljubljani jako težko.

Sladkor smo pred odpošiljativjo vedno dvakrat pretehtali, in sicer prvič v skladišču pod nadzorstvom društvenega zastopnika, drugič pa na kolodvoru. Niti ena vreča nam ni bila zaradi napačne teže zavržena.

Upoštevati je dalje treba, da društvo nima svojega skladišča, kjer bi se moglo vršiti de-

Udeležniki čebel. tečaja v Andrencih.

naturiranje. Tvrdba A. Volk, trgovina z moko in deželnimi pridelki, je društvu rade volje odstopila prostor in je bila pri delu društvu v veliko oporo. Zato priporočamo g. A. Volk vsem našim čebelarjem najtopleje.

Društvo je naročilo tudi pol vagona sladkorja za reservo in skrajno silo. Več ga ni moglo naročiti zaradi pomanjkanja denarja in prostora, kjer bi ga pozimi hranili. Seveda je bila tudi ta množina kmalu razprodana. Končno se je zglasilo še nekaj naročnikov za skupno okrog 1000 kg, katerim pa društvo ni moglo več postreči.

Navodila za naročanje sladkorja za pomladansko pitanje.

Iz poročil, ki jih je društvo prejelo, je razvidno, da bo moralo naročiti sladkor za pitanje čebel tudi spomladi. Jeseni so čebele kljub slabi letini nekaj medu vendarle še imele. Ta zaloga bo po večini spomladi vsa pošla. Treba bo zato skrbno paziti na družine in v prvih gorkejših februarških dneh takoj pokladati. Torej bo nujno potrebno, da bodo člani dobili sladkor pravočasno. To pa bo odvisno le od denarja. Če bo društvo moralo čakati, da se bo nabralo predplačil za en vagon, bo sladkor prispel gotovo prepozno.

Zato je neobhodno potrebno: 1. da vsi, ki

žele dobiti spomladi sladkor, pošljejo denar najkasneje do 20. januarja; 2. da s predplačilom pošljejo tudi članarino, ker bomo oddajali sladkor le tistim, ki jo bodo poravnali; 3. da vse podružnice poberejo tekom decembra in januarja v s o članarino za leto 1933 in jo pošljejo glavnemu odboru najkasneje do 20. januarja 1933.

Da bo moglo društvo postreči vsem članom, namerava naročiti sladkor že konec januarja meseca, tako da bo potem že v prvih dneh februarja v rokah naročnikov.

Nikdar ni bila skupna pomoč tako potrebna, kot je sedaj. Spomladi člani ne smejo čakati sladkorja, ampak ga morajo dobiti od februarja dalje sproti. To pa se bo moglo izvršiti le s skupno pomočjo. Tajnik.

Zapiski sej ožjega odbora osrednjega društva.

XXVII. seja dne 6. oktobra 1932.

Navzočni: gg. predsednik Verbič, Arko, Žnideršič, Dermelj.

Zapisnik zadnje seje je bil odobren.

Tajnik je prebral došle dopise, ki jih je odbor vzel na znanje. Došla je tudi zahvala odbora za veterinarsko razstavo v Zagrebu. Sodeloval je tudi g. dr. Kern. Odbor je sklenil, da mu pošlje za njegovo delovanje v korist čebelarstva posebno zahvalo.

Odbor je obravnaval čebelarški shod, ki se je vršil preteklo nedeljo. Z zadovoljstvom je ugotovil veliko udeležbo in zanimanje čebelarjev za shod.

G. Žnideršič kot vodja kontrole medu je poročal, da se je pri ljubljanski podružnici ustanovil kontrolni odsek, ki je pregledal in kontroliral med v D. Č.

G. Žnideršič je predložil vrečice iz celofana za med ter vrečice iz parafiniranega papirja. Oboje naj preskusi g. ravnatelj Arko, nato bo odbor sklepal o nabavi.

Na predlog g. Žnideršiča bo društvo poskušalo organizirati naročnike v Italiji na ta način, da bi dobilo posredovalca, ki bi zbiral članarino. Pripravna oseba za to bi bil g. Gorkič v Ilirski Bistrici.

Odbor je vzel na znanje odstop odbornika g. Janka Babnika. Na njegovo mesto pride v odbor g. Slavko Raič.

G. ravnatelj Arko je poročal o preselitvi D. Č. v nove prostore. Odbor je določil cene za tiskovine in etikete za kontrolo medu, in sicer:

tiskovine splošno po	—75 Din
male etikete 4 komade za	1.— Din
velike etikete 3 komade za	1.— Din

XXVIII. seja dne 18. oktobra 1932.

Navzočni: gg. predsednik Verbič, Arko, Žnideršič, Raič.

G. predsednik je poročal, da je dr. Kern vrnil odboru 3 fotografije z okviri z zagrebške veterinarske razstave. Ker okviri niso naši, se naprosi, naj nam jih prepusti proti plačilu.

Sklene se, da se predavanja na čebelarškem shodu dne 2. oktobra t. l. objavijo v Sl. Č.

Tablice z napisom »Prodajamo kontrolirani med« se bodo prodajale po 3 Din komad.

XXIX. seja dne 20. oktobra 1932.

Navzočni: gg. predsednik Verbič, Arko, Bukovec, Žnideršič, Raič in Dermelj.

Na seji je odbor obravnaval sledeče društvene zadeve:

1. Zapisnik zadnje seje, ki je bil odobren.
2. Tekoče zadeve Društvene Čebelarne.
3. Poročilo o razdelitvi sladkorja.
4. Glede mesečnih poročil o čebelarških opravilih za leto 1933.
5. Delovni program.

Odbor je napravil sledeče sklepe:

1. Dr. Boseku se pošlje zahvala za predavanje na čebelarškem shodu.
2. Potni stroški g. Okornu za predavanje v Sent Rupertu se odobre.
3. Za ojačenje vrat v hiši Mestne hranilnice v Pražakovi ulici bo morala plačati D. Č. 800 Din, kar je odbor vzel na znanje.
4. Mesečna čebelarška opravila naj se v letu 1933. zopet objavljajo.
5. Pošlje naj se pismena zahvala g. Jurančiču za večdnevni čebelarški shod, ki ga je priredil v svojem kraju.
6. Gg. Antona Slugo in Ivana Verbiča društvo naprosi, da stavita predlog, če in po kakni ceni bi izvršila kataster vseh a'đovih pasišč. Enaka prošnja naj se odpošlje tudi g. Majerju.

XXX. seja dne 27. oktobra 1932.

Navzočni: gg. predsednik Verbič, Arko, Bukovec, Žnideršič, Dermelj. G. prof. Raič je poslal opravičilo.

Zapisnik zadnje seje je odbor odobril, došle dopise pa vzel na znanje.

Glede podružnice D. Č., ki naj bi se na novo ustanovila v Črnomlju, odbor ne nasprotuje, izročil pa je zadevo g. Arku v ureditev.

Glede ukinitve opazovalne postaje v Št. Vidu nad Ljubljano odbor vztraja na svojem prvotnem sklepu. Tehtnico pa odbor prepušča dosedanjemu poročevalcu g. Šmajdku v uporabo do preklica.

Glede ustanovitve nove opazovalne postaje v Šmarjeti pri Novem mestu je bilo sklenjeno, da se novi poročevalec g. Majzel najprej preskusi, šele potem pa se mu bo izročila.

1500 brošur o medu naj se razpošlje podružnicam. Druge ostanejo še v zalogi.

G. predsednik je podal obračun jesenske razstave na velesjemu.

Čebelarški podružnici v Kranju je pisati glede kmetijske razstave, ki se je je udeležila tudi D. Č., ki pa v časopisu ni bila omenjena. Podružnica naj poda svoje poročilo.

Odbor je obravnaval delovni program. Glede kluba apis se naprosi g. podpredsednik Peternel, da bi prevzel vodstvo.

Odbor je odobril izplačilo nekaterih manjših zneskov, ki so nastali zaradi čebelarškega shoda dne 2. oktobra. Kupil je sliko Dzierdzona za 100 Din, za skice etiket za kontrolo medu je odobril znesek 150 Din.

XXXI. seja dne 3. novembra 1932.

Navzočni: gg. predsednik Verbič, Arko, Bukovec in Dermelj. Gg. Raič in Žnideršič sta odsotnost opravičila.

Odbor je obravnaval sledeče društvene zadeve:

1. Odobril je zapisnik zadnje seje.
2. G. Arko je poročal, da je glede podružnice D. Č. v Črnomlju odgovoril nekemu ponudniku v zmlisli pravilnika.

3. G. predsednik je prebral članek g. Žnideršiča za glavni katalog potujoče kmetijske razstave, ki ga je odbor odobril.

4. Odbor je dovolil ustanovitev čebelarstva podružnice na Barju.

5. Tajniku je odbor naročil naj piše g. Peternelu glede določitve prostora za prašilno postajo, ki naj bi se ustanovila tudi na bivšem Štajerskem.

6. Tajnik je podal poročilo o sladkorju, ki ga je odbor odobril in tudi vse v poročilu izkazane stroške, ki so v zvezi z delitvijo sladkorja.

7. Tajnik naj pozove vse ljubljanske tiskarne, da stavijo društvu ponudbo za tisk Sl. Č. v letu 1933.

G. ravnatelj Arko je poročal o ustanovitvi železničarske čebelarstva zadruge.

Vesti iz podružnic.

Napovedani občni zbori.

Ljubljanska podružnica bo imela svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 18. decembra t. l. ob 9 v palači Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani na Miklošičevi cesti. Vabljeni vsi, člani in nečlani! — Odbor.

Šmarješka podružnica bo imela občni zbor dne 8. decembra t. l. ob pol 8 v šoli. Ker bo spored zelo važen, naj se ga udeležijo vsi člani. Vabljeni vsi člani in nečlani!

Podružnica v Središču ob Dravi bo imela redni občni zbor dne 18. decembra t. l. ob dveh popoldne v gostilni g. Lepšina na Grabatu z običajnim sporedom. Odbor vabi vse člane, da se zbora zanesljivo udeležijo.

Podružnica Selnica-Ruše bo imela občni zbor dne 11. decembra 1932 ob 9 pri podružničnem blagajniku g. Požanku v Selnici. Udeležite se ga vsi člani in pripeljite s seboj tudi druge intersente čebelarstva!

Podružnica v Dobrepoljah bo imela redni občni zbor dne 6. januarja 1933 v gostilni pri I. Štehu na Vidmu. K obilni udeležbi vabi odbor.

Podružnica za Mozirje in okolico bo imela prvi redni letni občni zbor v nedeljo 18. decembra t. l. ob 9 dopoldne v cerkveni hiši. Vabljeni so čebelarji, da se ga polnoštevilno udeležijo. Vsakomur povemo že sedaj, da bodo člani imeli spomladi pravico do cenejšega sladkorja za pitanje čebel. Zato naj pristopijo vsi zavedni čebelarji.

Velikolaška podružnica bo imela svoj občni zbor dne 8. decembra po rani sv. maši v prostorih gostilne Vatikan. Obžalovanja vredno pa je, da je članstvo številno zopet padlo, dasi je v področju podružnice še veliko neorganiziranih čebelarjev. Kljub vsemu prizadevanju jih ni mogoče pripraviti do tega, da bi bili res pravi člani in dobri čebelarji. Pa bi se ne bilo treba hudovati, da jim niso poskrbeli sladkorja.

Podružnica Strigova bo imela občni zbor dne 8. decembra t. l. ob 15. uri v hiši g. Štefana Možara v Strigovi. Podružnica bo imela po občnem zboru v gostilni pri Mlinariču plesno zabavo, združeno s tombolo, da si bo mogla nabaviti trcalnico. Vabljeni so vsi čebelarji in nečebelarji k obilni udeležbi.

Podružnica v Velenju. Dne 23. oktobra je bil čebelarški sestanek v velenjski šoli. Slaba udeležba priča, kako malo zanimanja za napredek čebelarstva je celo med člani. Ker nismo imeli napro-

šeneča predavatelja od Zveze, se marsikom ni zdelo potrebno, da bi se udeležil sestanka. Ne moremo se li tudi mi sami izobraževati? Ali morda že vsi vse vedo? — G. predsednik Mlinšek je razpravljal o združevanju čebel in o dodajanju matice. Omenil je, kako na preprost način je združeval čebele in dodajal matico, ne da bi jo zapiral v matičnico. Tudi za matico ni dobro, če ji omejimo svobodo. Zato je predavatelj preselil matico v novi panj v spremstvu njenih čebel. Čebele, katerim je vzela matico, so se kmalu sprijaznile z novo. G. predsednik je poživljal svoje besede z risanjem.

Nato je tajnik g. Bratkovič govoril o zazimljanju čebel. Pri zazimljanju moramo upoštevati vse podnebne in krajevne razmere. Za uspešno zazimljanje je potrebno: dobra, ne prestara matica, dovolj zdrave hrane in pravilno zapazevanje. Važno je, da preprečimo vsak prepah v panju. — Nadalje je predavatelj predlagal prezimovanje v medišču. Vsak član bi naj poskusil prezimiti čebele prvokrat samo v enem panju. Pri tem prezimovanju je treba postopati tako, kakor pišejo pristaši tega zazimljanja v »Slov. Čebelarju« iz leta 1924. Prezimovanje v medišču bi imelo to dobro stran, da bi ostali sati v plodišču, prestavljanje bi bilo enostavnejše in spomladi bi lahko temeljito osnažili plodišče. — G. podpredsednik Jan je pripomnil, da se mu ni obneslo prezimovanje v medišču. Sicer ni bilo vlage, a čebele so se razvile pozneje. G. predsednik je omenil na to, da je vzrok poznejšega razvoja najbrže v tem, ker čebele v medišču ne občutijo tako kmalu zunanjih sprememb, kakor one, ki so v plodišču. — Več let že ni nihče pisal o prezimovanju v medišču. Čebelarji, ki imate izkušnje, vzemite pero v roko in pišite. G. urednik Vas bo zelo vesel!

Podružnica v Dobrepoljah je imela 22. maja t. l. čebelarstvo predavanje pri čebelnjaku g. Janeza Strnada na Cesti. Udeležba je bila obilna, predavanja so se udeležili tudi čebelarji iz sosednje podružnice Račne. Predaval je g. urednik Bukovec. Veliko poučnega nam je povedal o splošnem čebelarstvu, najbolj pa nas je zanimalo, ko nam je predaval o grizih in noseh, ki nam je po mladi tako zelo gospodarila po nekaterih čebelnjakih. Po končanem predavanju se je vnela živahna debata. G. Bukovec je na vprašanja rad odgovarjal, kakor da je vsak dan med nami. Le prehitro je prišel čas, da smo se morali posloviti od priljubljenega moža. Želimo, da bi se prihodnje leto zopet sešli. — Miklič, tajnik.

Novomeška čeb. podružnica bo imela dne 6. januarja 1933 l. svoj redni občni zbor ob 9 na Grmu v prostorih Kmetijske šole z običajnim sporedom. Ako bo dopuščal čas, bo predavanje »Naša pasišča in njih izkoriščanje«. Ker bo treba ob tej priliki naročiti cenen sladkor za pitanje čebel, se članstvo vlijudno vabi, da je obč. zbora zanesljivo udeležijo.

Novomeška podružnica ima naprodaj več praznih kranjčev in A. Ž. panjev po zelo nizki ceni.

Kupovala bo letos le prvovrstni vosek, ker le lep in čist vosek je uporaben. Zamenjuje ga tudi za satnice v podružnici D. Č. pri g. Medvedu, Šukljotova cesta (pri kandijski bolnišnici). Dobe se pri njem vse čebelarstva potrebščine. Vsi, ki so dobili

vprašalne pole zaradi pasišč, naj jih vrnejo vsaj do božiča podružnici.

Ljubljanska podružnica bo imela prihodnjo odborovo sejo v torek, dne 6. decembra ob 8 zvečer v običajnem prostoru.

Drobiž.

Zanimiva sodba o kranjski čebeli. American Bee Journal je objavil v letošnji 10. številki sledeči dopis čebelarja R. D. Nicholsona iz Manitobe v Kanadi.

Od časa do časa se živo zanimam za razprave o prednostih in slabostih tega ali onega čebelnege plemena. Navdušen čebelar s kranjskimi čebelami, ne smem zamuditi prilike, da povem, kako so se obnašale naše čebele l. 1931. Letošnja letina je bila dobra. Upam, da bom iztočil približno 145 kg na panj, pa vendar ne bo toliko medu, kot ga je bilo lani, ko je bila letina izredno dobra.

V začetku lanskega leta sem imel 27 panjev in 4 rezervne družinice na 2 sata. Ko sem maja pregledoval čebele, sem moral 2 panja, ki sta izgubila matice, združiti z dvema prašilčkoma. Ostala prašilčka sem pa ojačil z zalego iz močnejših panjev. Na ta način sem imel 29 panjev, ki so naglo napredovali in postali zelo močni. Dokupil sem še 20 družin in vsi panji so bili prvi teden junija krasno pripravljene za pašo.

Sladka detelja in lipa sta čudovito cveteli. Do srede septembra meseca sem imel mnogo posla s točenjem in nastavljanjem medišč. Najboljši panj je dal čistih 345 kg medu, dva druga po 275 in trije po 255 kg. Pustil sem zadostno zimsko zalogo in iztočil vsega skupaj 13.000 kg medu. Vrh tega sem pridelal še 36 kg v satju in 130 kg voska. Nobene čebelne družine nisem ojačil z dokupljenimi čebelami, kakor to delajo čebelarji včasih zato, da dobe povprečno velik pridelek. Pet in dvajsetim panjem sem junija meseca izmenjal matice z importiranimi kranjskimi maticami. Večini drugih panjev sem pa dal domače kvalitetne matice, kakor to delamo že več let. Imel sem opravka z obema čebelnima pasmama. Tu v severnih srednje zapadnih predelih Kanade so se kranjice v več pogledih mnogo bolj obnesle kot italijanke. Ena največjih prednosti kranjic je, da panjev ne napada znana majniška bolezen, ki panje z laškimi maticami tako zelo oslabi. Mnogi čebelarji, ki imajo 60—70 panjev italijank, so primorani spomladi dokupiti 25—30 narejenih rojev, da ojačijo po majniški boleznii oslabele družine. Še to pripomnim, da sem omenjeni veliki pridelek dosegel s panji Jumbovega sestava na 9 satov. Matic nisem med pašo pri-

piral, rojenje sem pa kolikor mogoče zatiral. Edina napaka, ki jo moremo kranjicam in kavkaškimi čebelami očitati, je, da jih je težko razločevati od običajnih črnih čebel, ker so si zelo podobne. Vsaj zaradi tega so italijanke primernejše. Izdajatelj American Bee Journala.

Op. ur. Slov. Čeb.: Končna pripomba izdajatelja je prav značilna! S takimi argumenti se pač ne more dokazati, da bi bile laške čebele boljše od kranjic. Bo že kmalu prišel čas, ko bo naša čebela zopet zavzela prvo mesto med čebelami, mesto, ki ji brez dvoma pripada.

Ušiva letina. Pravijo, da se v revščini rade uši zarede. Včasih je imel skoraj vsak berač uši. Letos je bila pri čebelah revščina in zato ni čudno, da se je skoraj povsod pojavila čebelna uš v precejšnji množini. Čebelarji tožijo, da so bile matice jeseni jako ušive in da je tudi skoraj vsako čebelo jahal krpelj.

Dasi ni nevarnosti, da bi se ta mrčes razpasel, bomo morali prihodnjo pomlad pri prestavljanju paziti na ušive matice in jih rešiti te nadloge. (Pripravi jih je v matičnico in nakaditi s tobakovim dimom, ki krpelje tako omami, da popadajo z matice.)

Mrtve čebele odstranimo iz praznih satov na ta način, da postavimo satje v toplo sobo za toliko časa, da postanejo čebele popolnoma suhe. Potem takoj padejo iz celic, ako s satom nekolikokrat po mizi potrkujemo, držeč sat pri tem poševno.

Krmite ptice pozimi! Kmalu bo zemlja pokrivala težka znežena odeja in ostra burja bo brila okoli voglov. Takrat so za ptice pevke težki časi. Trd postane boj za vsakdanji kruhek, lakota je od dne do dne večja in premnogo teh drobnih otrok narave ne dočaka pomladi. Čebelarji kot ljubitelji prirode naj poskrbe, da ne bodo zimske žrtve med koristnimi pticami prevelike. Dolžnost čebelarjev je, da varujejo ptice pevke, ki so neizmerne koristi tudi za čebelarstvo. Mnogo cvetja si želijo čebelarji, da imajo čebele dovolj paše. Obilica cvetja je pa znatno odvisna tudi od množine koristnih ptic, ki so najvestnejši in najmarljivejši zatiralci raznih sadnih zajedalcev. Brezsrčno ravna tisti čebelar, ki preganja lačne ptice, ki silijo pred čebelnjak in stikajo okoli panjev za mrtvimi čebelami.

Čebele, ki prihajajo pozimi v mrazu iz panjev, so za čebelarja brez vrednosti in je celo prav, da jih sinice odnašajo izpred čebelnjaka. Ne preganjajmo ptic z izgovorom, da motijo čebele, poskrbimo rajši, da jih sploh ne bodo mogle motiti. To dosežemo, ako brade panjev privijemo in ako postavimo precej vstran od čebelnjaka primerno krmilnico, ki jo redno oskrbujemo s primerno ptičjo krmo. Peške solnčnice, konoplje, laneno seme in proso so najboljša hrana za ptice, ki se žive od zrnja. Sinicam privežemo pod veje koščke surovega govejega loja, ki je sedaj tako zelo poceni. S krmiljenjem dosežemo, da ptice potem ne silijo k čebelnjaku. Ljubezni do narave in hvaležnosti do ptic pevk ne kažemo s tem, da lačne in onemogle preganjamo. Naša dolžnost je, da jim takrat, ko so v skrajni sili, priskočimo na pomoč. Žrtve niso velike, in kjer je dobra volja in usmiljeno srce, bo tudi za koristne ptice kak grizljaj na razpolago. Čebelarji so po večini dobrih rok in sem prepričan, da ne bodo teh vrstic prezrli.

Svetovni obdobjni čebelarški tisk. Čebelarških časopisov izhaja približno 135 v 25 jezikih. Največ jih izhaja v nemškem jeziku: 21 v Nemčiji, 5 v Avstriji, 2 v Češkoslovaški, po 1 pa v Romuniji, Jugoslaviji, Luxemburški, Franciji, Poljski, Švici in Braziliji.

V angleškem jeziku jih izhaja 25: 4 v Angliji, 1 v Škotski, 1 v Irski, 1 v Južni Afriki, 2 v Novi Zelandiji, 3 v Avstraliji, 1 v Kanadi. 12 pa v U. S. A.

V francoskem jeziku jih izhaja 15: 10 v Franciji, 1 v Afriki (Tunis), 2 v Švici, 1 pa v Kanadi.

V laškem jeziku izhajajo 4 časopisi, 3 v Italiji, 1 v Švici.

V danskem, norveškem, švedskem in finskiem jeziku izhaja po en časopis.

Holandci imajo 3 časopise, Belgijci enega v flamskem jeziku. Španci imajo en sam časopis, Portugalci pa enega v Braziji, enega pa v Argentini.

Romuni imajo 3 časopise, Čehi 4, Slovaki 2, Poljaki 3. V ruskem jeziku izhaja 7 časopisov, 6 v Rusiji, 1 v Besarabiji (Romunski). V ukrajinskem jeziku izhajajo 3 časopisi, 1 v Rusiji, 1 v Češkoslovaški, 1 pa na Poljskem. V Jugoslaviji imamo 2 srbska časopisa, 2 hrvaška, enega slovenskega.

V madžarskem jeziku izhaja 7 časopisov. Štirje na Madžarskem, eden v Romuniji, eden v Jugoslaviji, eden pa na Češkoslovaškem. Japonci imajo šest čebelarških listov.

Na prvem mestu izmed vseh časopisov sta »American Bee Journal« ter angleški »The Bee World«, ki je glasilo mednarodnega čebelarškega kluba (Apis Club).

Med nemškimi časopisi je najboljši »Archiv für Bienenkunde«, ki je prvovrstna znanstvena revija. Izmed popularno znanstvenih nemških časopisov so na prvem mestu »Die Biene und ihre Zucht«, »Die Deutsche Bienenzucht in Theorie und Praxis«, »Deutsche Illustrierte Bienenzeitung«, »Leipziger Bienenzeitung«, »Bienen-Vater« (Dunaj), in »Schweizerische Bienenzeitung«. Zadnja dva časopisa sta posebno lepo ilustrirana.

Najlepši francoski čebelarški časopis je »L'Apiculteur«, ki je glasilo zveze čebelarških društev. Izmed italijanskih časopisov zavzema prvo mesto »L'Apicoltura Italiana«.

Najboljši ruski časopisi so: »Pčelovodnoe delo« (Moskva), »Opytnaja paseka« (glasilo vseruskega čebelarškega zavoda v Tuli) in »Kavkazskaja Pčela«. (Včelašské Rozhledy.)

Satnice in čebele. Lani in letos čebele marsikje niso hotele prijeti satnic. Marsikdo je jemal jeseni take iz panjev, kakršne je dal ob prestavljanju čebelam. Nekateri panji so jih napol izdelali, zalegli pa ne. Opazovali so panje, v katerih je matica obšla satnico in zalegla sosednji izdelani sat. Marsikje so čebele satnice celo močno razgrizle.

Iz tega je ta ali oni sklepal, da s satnicami ni vse v redu. Ta domneva pa nikakor ne drži, ker so satnice iste kakovosti čebele ob dobri paši brezhibno izdelale, zanosile z medom, matica jih je pa zalegla. Lani dodanih satnic se čebele pri meni vse poletje niso doteknile. Ko sem jih pa pripeljal med otavodomov in je nastopila izdatna paša na travniških cvetlicah, so bile vse satnice brez izjeme do ajdove paše popolnoma izdelane, zaležene in zanesene z medom.

Znano je, da čebele v kranjičih delajo le takrat, kadar je izdatna paša, ki ima za posledico pomanjkanje prostora za zalego in med. To velja tudi za A. Ž. panje in ne moremo pričakovati, da bi čebele v teh panjih stavile satje takrat, ko so v borbi za svoj obstanek in opuste celo zaleganje v običajni množini. Za stavbo satja potrebujejo mnogo medu. Če tega ni niti v panju niti v naravi, ne smemo pričakovati izdelanih satnic. Lanska in letošnja letina sta bili ponekod tako slabi, da so morale čebele celo zjedavati satnice, da so dobile vosek, ki ga potrebujejo za pokrovce zalegi.

Iz tega izvira, da včasih iščemo vzroke za čudne pojave čisto po napačnih potih in da je treba vse možnosti dobro pretehtati, preden najdemo pravi vzrok.

Dobra pljuča mora imeti panj, ki sem ga letos pripeljal iz ajdove paše in sem ga pozabil odmašiti. Zamašen je bil od 6 zvečer

do 10 zjutraj prihodnjega dne. Panj ni bil posebno močan, slabič pa tudi ne. Rešilo ga je dejstvo, da je bilo medišče popolnoma suho, plodišče pa brez zalege. Ko sem ga odprl, se čebele niti niso preveč usule iz panja. Če bi bil panj meden in zaležen, bi se bil gotovo kmalu zadušil.

Pred štirimi leti sem pripeljal čebele v začetku novembra iz Bakra čez Karlovec in Novo mesto v Ljubljano. Po neprevidnosti je ostal neki panj vso pot zaprt. Šele pri nakladanju na voz na ljubljanskem kolodvoru sem to opazil. Odprl sem vratca in prav začuden ugotovil, da so bile čebele v panju zelo mirne in vse žive, dasi so bile 18 ur na potu. Panj je bil precej meden in brez zalege. Ker je bilo zelo hladno, so čebele ostale mirne in jim je zadostoval zrak, ki je prihajal v panj skozi majhne špranje.

To kaže, da zaprte čebele včasih mnogo prenesejo. Kadar je vročina zunaj panja, v panju pa dosti zalege in morebiti tudi medu, jih je prav naglo konec. Največje zlo pri prevažanju pa je, ako se medeno satje podre. Če je takrat zunaj še toplo, se čebele zaradi medu, ki se cedi, tako razburijo, da nastane v panju velika vročina in se zaradi nje zaduše če že ne vse čebele, pa vsaj dober del.

KNJIŽEVNOST.

Vrednost in poraba medu. Pod tem naslovom je izšla v založbi Čebelarkega društva za Slovenijo v Ljubljani brošura, ki jo je spisal predsednik našega društva, prof. Josip Verbič. Spis take vsebine smo zelo pogrešali. Kupci medu so o njegovi vrednosti kot živilo in zdravilo prav malo poučeni in vsi čebelarji, ki tržijo z medom, so si že davno želeli take poljudne brošure, da bi jo lahko porabljali v poučne in propagandne svrhe.

Brošura vsebuje sledeča poglavja: Med kot živilo, Med kot zdravilo, Kaj pravijo o medu naši zdravniki, kako pridobivamo dober med, Kakšen ne sme biti med in medeno pecivo.

Vsebina knjige je res izvrstna. Pisatelj je spretno zbral vse važne podatke in ugotovitve, ki govore za večjo porabo medu v družini in gospodinjstvu sploh. Največje važnosti je pa poglavje »Kaj pravijo o medu naši zdravniki«. Izjava primarija g. drja. Jenka in g. drja. Merčuna je posebne važnosti. Iz brošure se bo lajik lahko temeljito poučil o postanku medu in kako ga pridobivamo ter kakšen mora biti dober med. Baš v teh zadevah je pretežna večina kupcev neverjetno malo poučena.

Brošura je opremljena s pravličnimi slikami. Cena je izredno nizka (1.50 Din). Čebelarji naj po knjižici marljivo segajo in jo naj razdeljujejo med tiste, ki so pouka potrebni in od katerih si obetajo, da utegnejo postati dobri konsumenti medu. Nadejamo se pa, da bodo tudi naše podružnice marljivo razdeljevale in razpečavale to važno knjižico in s tem pripomogle, da bo dosegla svoj smoter; da pouči narod o vrednosti najzlahtnejšega živila in zdravila in poveča krog rednih konsumentov medu.

Nova knjiga Antona Žnideršiča. G. A. Žnideršič je izdal v samozaložbi nemško čebelarško knjigo: »Reformen im Bienenzuchtbetriebe«. Urednik dunajskega »Bienenvater«, Sepp Schmid, je objavil v tem časopisu sledečo kritiko o knjigi: »Tako zvani A. Žnideršičev panj je enoten panj Slovenije. Nekoliko izpremenjen je razširjen tudi po južni Avstriji. Žnideršič je bil mnogo let velečebelar v okolici Reke in je svoje čebele večkrat v letu prevažal s paše v pašo. S tem si je pridobil obile izkušnje, ki so rodile pobude in male izume, ki jih imenuje reforme. — Popisuje svoj novi listovni panj s premično čelnico, nove satnike z žlebičkom in s koritcem v zgornji letvici, čebelnjak s kletjo za prezimovanje čebel, eksportni panj iz vezanih desk, prečno zaporo za okenca, begalnico za okna v čebelnjaku, sklopno kozico za satje, svoj matičnjak za vzrejo matic, Stojkovičev sipalnik in novo zaporo za kozarce za med. Končno govori pisatelj še o panju in o tvorilnosti čebelne družine. — Torej v resnici polna košara novosti! Kdor hoče iz nje dobiti kaj zase, naj le poseže vanjo — vsak bo našel nekaj, zlasti če čebelarji v listovnih panjih.

Listnica uredništva.

V prejšnjih številkah smo objavili nekatere članke, ki so obravnavali o žrelu zgoraj in o ajdovi paši na Dravskem polju. Na te članke je uredništvo prejelo več novih dopisov, ki pa niso zgolj stvarne vsebine, marveč preveč zabeljeni z osebnostmi, ki gotovo ne morejo pripomoči, da bi omenjeni zadevi obravnavali mirno v občo korist. Uredništvu je prav žal, da teh člankov v izvirni obliki ne more objaviti, ker bi bili le v škodo stvari in bi vrh tega provzročili hudo kri.

Vesele božične praznike vsem sotrudnikom »Slovenskega Čebelarja« in prijateljem čebelarstva želi uredništvo.

Cenik šte. 2

k seznamu orodja in drugih potrebščin za napredno čebelarstvo
„Društvene čebelarne“ v Ljubljani

Pražakova ul. 13 (hiša Podružnice Mestne hranilnice ljubljanske na vogalu Miklošičeve c. in Pražakove ul.)

Prosimo, da pri naročilu blaga navedete predmet kakor tudi njega skupino in številko n. pr. 6 palic B št. 10a.

Potrebščine, za katere cene niso navedene, dobavljamo po najnižji dnevni ceni, ki jo na željo naznanimo. Potrebščin, pri katerih je v razpredelnici namesto cene črtica, trenutno nimamo v zalogi.

Z izdajo tega cenika so razveljavljeni vsi prejšnji naši ceniki, vendar v njem navedene cene radi valutarnih razmer niso obvezne.

V Ljubljani, dne 1. decembra 1932.

Vodstvo „Društvene čebelarne“.

Skupina	Štev.	Kom. m ² kg	Cena		Skupina	Štev.	Kom. m ² kg	Cena		Skupina	Štev.	Kom. m ² kg	Cena	
			Din	p				Din	p				Din	p
A	1a	1	235	—	B	21a	1	3	—	B	38	1	8	—
"	1b,c	1	240	—	"	21b	1	28	—	"	39	1	45	—
"	1d	1	245	—	"	22a	1m ²	56	—	"	51a	1	9	—
"	2a	1	245	—	"	22b	1m ²	60	—	"	51b	1	8	—
"	2b	1	250	—	"	22c	1m ²	64	—	"	52a	1	10	—
"	2c	1	250	—	"	23a	1	7	50	"	52b	1	8	50
"	2d	1	255	—	"	23b	1	80	—	"	53a	1m ²	12	—
"	5	1	65	—	"	24a	1	9	—	"	53b,c	1	3	—
"					"	24b	1	100	—					
B	10a,b	1	1	—	"	25	1	9	—	C	61	1	120	—
"	11	1	1	25	"	26	1 kg	14	—	"	62	1	26	—
"	12a	1	1	25	"	27	1	12	—	"	62a	1	50	—
"	12b	1	1	50	"	28	1	10	—	"	63	1	32	—
"	13	1	—	—	"	29a	1	2	25	"	64	1	32	—
"	14a	1	40	—	"	30	1	1	—	"	65	1	32	—
"	14b	1	25	—	"	31	1	1	50	"	66	par	50	—
"	14c	1	20	—	"	32	1	2	—	"	67	1	55	—
"	15	1	20	—	"	33	1	10	—	"	68a,b	1	58	—
"	16	1	90	—	"	34	1	3	—	"	69	1	140	—
"	17a	par	1	—	"	35a	100 g	2	—	"	70	1	8	—
"	17b	"	1	25	"	35b	200 g	3	—					
"	18	"	1	50	"	35c	500 g	6	—	D	81	1	6	—
"	19a	1	05	—	"	35d	1 kg	11	—	"	82	1	15	—
"	19b	1	20	—	"	36a,b	1	4	—	"	83	1	49	—
"	20	1	05	—	"	37	1	1	—	"	84	1	12	—

DODATEK: B šte. 53. Preparirana lepenka za na panjevo dno; izvrstno uporabna tudi kot strešna epenka, a) 1 m²; b) za 1 A.-Ž. panj na 9 satov; c) za 1 A.-Ž. panj na 10 satov.

Skupina	Štev.	Kom. m ² kg	Cena		Skupina	Štev.	Kom. m ² kg	Cena		Skupina	Štev.	Kom. m ² kg	Cena	
			Din	p				Din	p				Din	p
D	85	1	45	—	I	160	1	115	—	J	201	1	40	—
"	86	1	3	—	"	161	1	24	—	"	202a	1	12	—
"	87	1	9	—	"	162	1	10	—	"	202b	1	15	—
"	88	1	6	—	"	163a	1	850	—	"	203	1	12	—
"	89a	1	24	—	"	163b	1	900	—	"	204	1	72	—
"	89b	1	30	—	"	164a	1	170	—	"	205a	1	32	—
"	90	1	6	—	"	164b	1	185	—	"	205b	1	4	50
"	91	1	4	—	"	165a	1	190	—	"	205c	1	5	—
"	92a	1 kg	46	—	"	165b	1	215	—	"	205d	1	5	50
"	92b	1 kg	9	—	"	166a	1	195	—	"	206a	1	4	50
"	93	1	850	—	"	166b	1	220	—	"	206b	1	5	—
"	94	1	20	—	"	167	1 m	32	—	"	206c	1	5	50
"	95a	1 zav.	10	—	"	168	1	60	—	"	206d	1	6	—
"	95b	10k.	1	—	"	169	1	95	—	"	207a	1	5	—
"				—	"	170	1	340	—	"	207b	1	10	—
E	101	1	35	—	"	171	1	25	—	"	208a	1	16	—
"	102	1	275	—	"	172	1	35	—	"	208b	1	17	50
"	103	1		—	"	173	1	50	—	"	208c	1	19	—
"	104	1		—	"	174	1	3	50	"	208d	1	21	—
"	105		22	—	"	175a,b	1	3	—	"	209	1	15	—
"				—	"	176a	1	3	—	"	210	1	20	—
F	111	1	27	—	"	176b	1	4	—	"	211	1	700	—
"	112	1	24	—	"	177a	1	4	—	"	212	1	34	—
"	113	1	35	—	"	177b	1	5	—	"	213	1	5	—
"	114	1	100	—	"	178a	1	6	—	"	214a	1	8	—
"	115a,b	1	25	—	"	178b	1	—	—	"	214b	1	10	—
"	116	1	10	—	"	179	1	10	—	"	215	1	10	—
"	117	1	8	—	"	180	1	35	—	"				—
"	118	1	10	—	"	181a	1	—	—	K	231	1	40	—
"	119	1	10	—	"	181b	1	—	—	"	232	1	30	—
"	120a	1	7	50	"	182	1	100	—	"	234	1	20	—
"	120b	1	9	50	"	183a	1	4	50	"				—
"				—	"	183b	1	5	50	"				—
G	131	1	13	—	"	183c	1	7	—	"				—
"	132	1	8	—	"	183d	1	9	—	"				—
"	133	1	8	—	"	184a	1	—	50	"				—
"	134	1	10	—	"	184b	1	—	75	"				—
"				—	"	184c	1	1	—	"				—
H	151	1	22	—	"	185a	1	22	—	"				—
"	152	1	8	—	"	185b	1	27	—	"				—
"	153a	1	6	—	"	186a	7k.	1	—	"				—
"	153b	1	6	—	"	186b	7k.	1	—	"				—
"	154	1	6	—	"				—	"				—
"	155	1	20	—	J	191	1	—	25	"				—

Ali ste že poravnali članarino? Ako ne, pošljite jo takoj.